

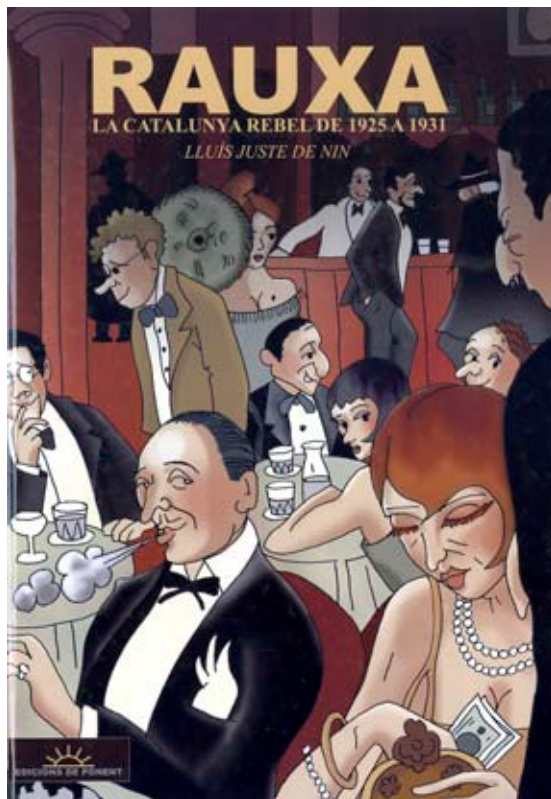
El dibuixant i guionista Lluís Juste de Nin retrata a 'Rauxa' l'entorn de Francesc Macià a l'exili, des dels fets de Prats de Molló fins a la seva tornada, el 1931, passant per West Point.

Amb Macià, de Prats de Molló a West Point

El protagonista d'aquesta novel·la gràfica és un periodista, Pep Pubill, que ja sortia, de figurant, en un llibre del dibuixant Lluís Juste de Nin de 2010, *El quart poder* –basat, en aquell cas en *Bel Ami* de Guy de Maupassant. En aquest cas, l'autor –i ànima d'Armand Basi– no adapta al còmic cap títol destacat de la història de la literatura sinó que inventa una història per explicar l'entorn de Francesc Macià en el context polític dels últims anys de la dictadura de Primo de Rivera.

Pubill és un personatge de ficció envoltat de personatges històrics, l'excusa argumental que Juste de Nin troba per acompanyar Macià en totes les seves aventures des del 1925 fins al 1931. "El 1925 –explica el mateix Juste de Nin– en Pep Pubill acaba de ser fitxat per *La Publicitat*. És un home gens polititzat, però macianista, admirador d'en Macià. Vol escriure en català i per això entrarà a *La Publicitat*, el diari on treballen Just Cabot, Josep Maria de Sagarra i dibuixants com Passarell i l'Apa. Allà coneix també la Mariona Bosch, un altre personatge de ficció. Per un malentès la policia el relacionarà amb els arrauxats de Bandera Negra, i haurà de sortir cap a París cames ajudeu-me".

Juste de Nin no perd l'oportunitat de passejar Pubill per Montparnasse i posar-lo en contacte amb la reina del cabaret d'aquells anys, Josephine Baker, el cantant Maurice Chevalier,

Coberta de la novel·la gràfica de Lluís Juste de Nin, ambientada al París dels anys folles

Hemingway, Picasso, el fotògraf Man Ray i la model i cantant Kiki de Montparnasse. Però la coneixença que el posarà en contacte amb Macià serà en Ventura Gassol, que treballava colze a colze amb el Coronel.

A partir d'aquí, la vida privada de Pubill i la pública de Macià s'entrecruaran com a trames de *Rauxa*. Juste de Nin assegura que no ha "sacralitzat" la figura de Macià però sí que l'ha "humanitzat", retratant-lo faldiller i aficionat al cinema: "En Macià era un home entusiasta, capaç de demanar a la

seva dona, Eugènia, que hipotequés la seva finca de Lleida per la causa. Era un líder però molt humà. Li encantaven les dones: anava a veure els espectacles de Josephine Baker i l'última pel·lícula de tal actriu o tal altra. L'entusiasmava el Charlot i, quan va ser president de la Generalitat, es va fer instal·lar un cine al Palau de la Generalitat que encara hi és, tot i que mig desmuntat".

A *Rauxa*, s'hi deixa constància, lògicament, dels fets de Prats de Molló –la invasió de Catalunya per dues columnes de soldats per proclamar la República Catalana. Pubill és testimoni dels fets i del judici posterior. "Quan es va celebrar el procés de Prats de Molló –explica Juste–, el Complot dels Catalans va sortir als principals diaris i les figures de Macià i Ventura Gassol, com un Quixot i un Sanxo, despertaren força interès".

Després Macià encara viatjarà a Argentina, Uruguai i Cuba, on se celebrarà el conegut congrés fundacional del Partit Separatista Revolucionari de Catalunya en què s'aprova l'estelada com a bandera de la República Catalana. I encara un sorprenent viatge als EUA, que ha merescut molt poca atenció per part dels historiadors, segons Juste: "En Carner Ribalta, l'estret col·laborador de Macià, volia anar a Hollywood a treballar en la indústria del cinema, però primer havia de passar per Nova York. Li demana permís a Macià i alhora li proposa també de visitar els EUA. Llavors Macià va a Nova York, cosa que no surt a cap llibre d'història. S'hi està dos o tres dies en un hotel cèntric i en Carner Ribalta li organitza una visita oficial a West Point".

Rauxa acaba amb la càlida rebuda dels seguidors de Macià a la seva tornada a Catalunya i dues frases amb intenció de Ventura Gassol "Fins on podem arribar, senyor?", i Macià: "Fins on els catalans decidim, Ventura!".

Alex Milian